

הרוגע שלהם והאטרף שלנו

הרב אבי רונצקי

הרבצ"ר לשעבר וראש ישיבת ההסדר באיתמר

העולם שייך לצעירים! לוגו כזה התנוסס לא מכבר מעל שלטי חוצות, כשברקע בחור או בחורה מחייכים בשבובות...
אכן, אחד המסרים המרכזיים של התרבות המערבית הוא ההתמקדות במודל של דחיקת הקשיש, והעמדת הצעיר במקומו.
לעומת זאת, חז"ל מציגים לפנינו תפיסת עולם שונה לגמרי. במסכת קידושין (דף ל"ג, א') מספרת הגמרא על ר' יוחנן שהיה מכבד קשישים גויים באומרו: "כמה הרפתקי עדו עליהו דהני" - כלומר, הם ראו וחוו הרבה בחייהם, וממילא יש מה ללמוד מהם ולכבדם; וכבר הורה לנו החכם מכל אדם: "שמע בני מוסר אביך ואל תיטוש תורת אמן".

ולמדו את דברי קודמיהם, ומתוך ראיית השלם הורו את הוראתם - כך אף האיש המבוגר, שהשכיל לרכוש חכמה ובעיקר את חכמת החיים, שהרי אין חכם כבעל ניסיון - דבריו נובעים מסך הכל של חייו ומן הסתם קרובים יותר אל האמת.

ובכלל, הערכת בני אדם דווקא את האיש הפעיל, שעובד במרבית שנותיו, גם כשהוא בשלהי חייו, בטעות יסודה. הרי יתרון רב יש במנוחת הגוף והנפש, ביציאה ממרוצת החיים ובהתבוננות על העולם מנקודת המרגוע והשקט.

אמנם נכון יותר לנסות ולהבין את המתרחש בדורנו - מדוע מועדף הצעיר על פני הזקן.

בדורות אחרונים אנו מאופיינים בתנועה מהירה בכל הקורה בחיי הכלכלה, המדע, בשינויים החברתיים וכו'. אמת, שעשייה בקבועי זמן קצרים יש בה מן השטחיות, אך מאידך גיסא, אפשר להספיק ולהכיל הרבה יותר.

בדורנו, דורו של משיח, הכל אצים ורצים להוסיף עוד שלמות אישית וכללית, טרם יבוא האור הגדול הגנוז מימי בראשית וישטוף את הכל.

לחיים בתנועה מהירה שכזו שייכים יותר הצעירים. הבה נאזין בכבוד ובקשב רב לחכמתם ולניסיון החיים של הזקנים וניתן דורר להליטות ולזריזות החיים של הצעירים; כך, יחד, כשהכל לשם שמים, נעשה טוב יותר לתיקונו של עולם.

צילום: דוד שטיין עין טובה

2 סלקטיבית

השבוע סערו הרהות סביב החלטתו המתבקשת של ראש עיריית ירושלים, ניר ברקת, שלא להסכים לאכיפה בררנית של חוקי התכנון והבנייה במזרח ירושלים ושלא לאכוף את צו האיטום שהוצא נגד בית יהונתן, בשעה שעשרות צווים שיפוטיים אחרים שניתנו כנגד בנייה בלתי חוקית של ערבים אינם נאכפים.
לפני כשנה, מול מקרה חמור עשרת מונים במגדל-שמש, מיאנו הרחוקת לסעור. משב רוח קל לא נשמע אז מצדם של 'פרשנים משפטיים מלומדים' והשקט והשלווה המשיכו לשרוד במשרדו של היועץ המשפטי לממשלה.

בצלאל סמוטריץ'

3 של עיתון ה'טיים'

הרב יונה גודמן ממש לא מתלהב מהבחירה של **איש השנה של עיתון ה'טיים'** תגידו מפה - מיזם של 'ישראל שלי' רשם הצלחה ואלץ את 'בזק' ואת חברת 'רונלייט' להסיר את מפת ישראל בגבולות '67 מאריות מוצריהם

4 ואל תשכחו לבוא לבקר

דעה גלעדי הלכה לבקר בבית האבות הקרוב לביתה. היה מעניין

6 בהם בקיץ

בחרף טיולים חורפיים וגם סיפור אמתי ומרגש

ישיבת בני-עקיבא מטה בנימין
שמחה להזמין את תלמידי כיתות ח'
ליום ראיונות ומבחן בגמרא
שיתקיים אצלנו ביום ראשון ד' שבט (9.11)
בשעה 09:00 בבוקר בישיבה הרשמה מראש חנה במזכירות הישיבה:
ישיבת בני-עקיבא מטה בנימין
לוקוד באקום לאוביב
טל: 02-9973846 • ytmb20@gmail.com

שבתות חתן במחיר אטרקטיבי בירושלים?
מרכז ציפורי המחודש
נופשי ירושלים - אביטל 050-6345181
הרשמה לפסח - החלה מהדרין-ללא שריון ללא קטניות
כשרות מוודדת מפוארים משרתים חדידי

ממאמקים
מחירים לחורף!
הרכב מנצח של יוקרה ושמחה!
רובן 050-6756429 www.mimaamakim.co.il

גוף הירדן
אולם, גן ונוף
בנוף היפה ביותר בארץ
אין מספקים אף קילויים ואיזון
אין ברקן כלול
אירועים 052-3003566 קייטינג 050-6614815

עוול לם קטן
גליון 282 | ורא | כ"ד בטבת ה'תשע"א
עוול לם קטן השבועון הדתי לצעירים
ok@olam-katan.co.il
ת.ד. 7593 ירושלים 91074 טלפקס 077-6621680
הפצה מקור ראשון 052-6070999 | אין המערכת אחראית לתוכן המודעות
לפרסומות: איתן 054-6799933
72525@clm.spotnik.co.il

אולפנת השומרון אלקנה
יום היכרות לתלמידות ח'ט' יתיקיים, בע"ה, ביום שני ה' בשבט (10.01.11) בשעה 9:30
לפרטים: 03-9362332
פקס: 03-9363051
ulp-elka@moreshet.co.il

לאיזו ציסרה אתה צפוז?
בישיבת "חיצים" באיתמר תוכל לקלוע לכל המטרות!
יום בחינות והיכרות: יום חמישי א' בשבט (6/11)
לפרטים והרשמה: סימה / יואל: 02-9971777
www.chitzim.co.il

דו"ס הנובה
אני מרגיש על הגובה אני מתחת עם
www.dosanova.co.il
052-9990165 - 311

מציאות עלק לזכור שהאדם היחיד הנושא באחריות למעשיו הוא האדם עצמו. זוהי אבן הדרך הראשונה לשינוי, כפי שמבאר הרב קוק באורות התשובה (פרק ט"ז א').
"עשו הרבה טעויות בחינוכי" - גם כאן מסתתרת טעות נפוצה שיש לה כביכול "אישורים" בשיטות פסיכולוגיות שונות, בעיקר מבית מדרשו של פרויד, הרואות בחלק מהעשייה החינוכית של ההורים טעויות שהן הגורמות לבעיות של הילד בעתיד.
לענ"ד אין זו הדרכתה של תורה, ואנסה להסביר. הפסוק בשיד השירים אומר: "...ודילוגו עליי אהבה". הדברים נדרשו בחז"ל על קשר האהבה שבין ה' וההורים, כל מעשיהם אותה אהבה הקב"ה מדגל מעל פשיעונו. גם ההורים, שלא מעשיהם אהבה יסודם, ועל כן גם מה שנראה כטעות לא מייצא לאחר מכן דפוסים הרסניים אצל הילד (בהסתהיגות כמובן ממקרים קיצוניים).
כמובן, לך כאדם תמיד נשאת בחירה חופשית, והמשמעות של הגדרה זו היא שלעולם, בכל מצב, יש לאדם זכות ויכולת לבחור באיזו דרך ילך.
"מה אני אשם שאני חוטא" - אתה לא אשם שאתה חוטא, אתה אשם בחטא חמור יותר והוא עובדת היותך בן אדם, שכן "אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא", והו "החטא" הגדול ביותר, ועליך להשלים עם העובדה שכל זמן שתישאר כזה - תחטא.
אין בדבריי שום היתר לחטוא חלילה, אלא רק הבנה לאור דברי הרב קוק בכל אורות התשובה - שהמהלך של החטא והתיקון הוא המהלך של הטבע האנושי.
ולכן עצתי לך, ידידי, להפנות אצבע לפני עצמך - לא אצבע מאשימה אלא אצבע אוהבת ומנחמת, ולהתרכז באחריותך על חיך ועל עשיית תשובה גדולה מתוך אהבה ושמוחה.

מה לעשות?

ההורים אשמים בחטאיי

הרב אייל גריינר, ראש ישיבת ההסדר והמדרשה לבנות בטפחות
שאלה: אני מרגיש שהוריי לא חיננו אותי או לפחות עשו הרבה טעויות בחינוכי, ושבגללם יצא שחטאתי לא מעט - למה אני אשם בטעויות שלהם?
תשובה: בראשית דבריי אני חייב לציין את התסכול והעצבות הרבה שאני חש מתוך השאלה, ואם כך הם פני הדברים - אני רוצה לומר לך שעליך לשמוח מאוד. העובדה שכך אתה חש כלפי חטאיןך מעידה עד כמה זכה וטהורה נשמתך ועד כמה קרוב אתה לדרך התשובה העולה בית אל.
שנית, ביסוד שאלתך יש כמה הנחות גלויות וחבויות שבטעות יסודך, ונגסה להאיר את האמת לגביהן:
"הוריי לא חיננו אותי" - בהפניית האצבע המאשימה כלפי ההורים אתה שוגה בכמה אופנים. ראשית, מדבריןך משתמע שההורים לא חיננו אותך מכיוון שהיו רשלים או לא אכפתיים כלפי גידולך. אם כך היא הרגשתך, דע כי מרבית ההורים מוסרים את נפשם למען ילדיהם הן בהיבטים הגשמיים והן בהיבטים הרוחניים, לעתים אנו הילדים לא רואים את זה, לעתים אנו מפרשים את מעשיהם אחר דעה, אבל בדרך כלל ההורים מכוונים את כלל מעשיהם כלפי הילדים ולטובתם.
מי בוחר את מי - מקובלנו בחסידות שנשמת הילד היא זו שבחרת את הוריו, והקריטריון לבחירה הנו זיהוי של הנשמה את זוג ההורים כמי שדרכם היא תוכל למצות את האורות הגנוזים בה.
אחריות - עצם הפניית אצבע מאשימה כלפי כל גורם, מסיטה את מהלך החיים ממהלך של תיקון למהלך של הטלת אחריות על האחר ולכעס שאיננו מייצר שום תועלת. בכל

שו"ת סלולרי

תורה לא כשר, שהגיע זה עתה לביתנו, ומתו ברקוק אנו לוקחים אותו לתיקון. אמרו לנו שמסוכן שיהיה ספר תורה בבית, זה מפחיד אותנו. מה עלינו לעשות? **הרב אבינו:** אין דבר כזה. הבל, אדריבה, קדושה שורה בבית.
חזונה בשנת אבל האם מותר לי להתחתן בשנת אבל על אבי, גם אם לא נקבע תאריך לפני הפטירה? **הרב אבינו:** כן.
שחול גבר מה דין שרוול גבר? **הרב אבינו:** מותר קצר, ראוי ארוך (ש"ת שאלת שלמה ג ב').
חוק מותר לעבור על החוק למען ארץ ישראל? **הרב אבינו:** לא. אין עושים מצווה על ידי עברה.
הענתקה במבחן מותר להעתיק במבחן? **הרב אבינו:** אסור משום עבדת דעת, דמיי (ש"ת שאלת שלמה ג תסד. ד שח).
פייסבוק פולארד אני יודע שאין להשתמש בפייסבוק אבל האם מותר להצטרף לפייסבוק למען פולארד וכן להפיץ את הדף "פולארד" - גם לי אכפת? בפייסבוק: **הרב אבינו:** כללית, שאם יש בעיה מיוחדת - כדאי להתייעץ. **ספר תורה בבית** יש לנו ספר

נפש בפייסבוק כשר לכן אפשר להצטרף וכן מי שממילא נמצא בפייסבוק, ודאי יפיק לחברים.
שירים בלועזית מהם השירים בלועזית שמותר לשמוע? **הרב אבינו:** שלוש תנאים: א. מילים שורות נכבדים פיוש המשוות אבות א. ב. נגינה כשרה, שלא מעוררת צירים נפשיים (אגרת הרבנים לחכמי ארם צובה). ג. זמר כשר, כלומר שמקיים ז' מצוות בני נח. ע"פ שו"ת אורח חיים (א"ח עז).
תיקון הכללי האם מותר לאבד על אב או על אם לשמוע דיסק 'תיקון הכללי' במשך השלושים והשנה? **הרב אבינו:** בלי כלי נגינה מותר.
מנה חמה האם מותר לערות מים רותחים על 'מנה חמה' או מרק נמס בשבת? **הרב אבינו:** לא. יש שם חלקים לא מבושלים.
חוקים בבית הוריי קונים רק ירקות אורגניים. אמי מנקה את העלים על ידי השריותם כמה דקות במי סבון, ואת הברוקולי וכדומה בהשריה במים רותחים. האם אני רשאי לאכול מתבשילים אלו שאני מניעה לביתם? **הרב אבינו:** אם היא

שיפור בגו"ת סמס לרב שמזאל על חות לשפר את הגו"ת נפתח מתוך שיזון את חתן התשובה. החיס שולחם שולח לשר"ת נחפשי 4664 לפתח ברזל 'שולח' ומה נן משאלה. **בלו ושו"ת** יחיים נויא מאת הרב שלמה אביב: www.video.maale.org.il

ברוך ששובך

אוירה נעימה, נוחות, שלווה ויחס אישי, לא מחליפים. **הצטרפו למועדון החברים** ותיהנו מהנחות ומהפתעות. ברשת "קפה קפה" המושג "ברוך שובך" מקבל משמעות אמיתית. **פרטים נוספים והצטרפות כסניפים**

מעל 50 סניפים כשרים בכל הארץ!
לרשימת הסניפים כנסו לאתר:
www.cafecafe.co.il

cafécafé
take your time

צעיר, האם תהיה זקן מאושר?

ציפורה פרידמן

ברוך ה', ואני היום אישה בת 84. ולא רק שאיני מפקדת מן חוקה אלא מאושרת ממנה. אני נותנת שבח והודיה לבורא העולם שהנניתי אלי.

לפי התפיסה היהודית, בוקנה האדם לא נובל אלא מתעלה, מומקמות שבו אני נמצאת אני יכולה לאשר שאם פוקחים את העיניים זה בדיקו מה שקורה לנו - מבשר שנותני למדתי עד כמה חקנה מעשייה את האדם.

הגויים מתייחסים לזקנה כאל משהו שלילי, לעומתם היהדות רואה בה כי אנו יתופ: "שְׂאֵל זִקְנֶיךָ וַיְדַבֵּר לְךָ, וַיִּמְאֹד לָךְ", וככל שאני זקנה אני מבינה עד כמה חז"ל צדקו. מה שאני יודעת היום לא ידעתי בעבר, יותר מזה, לא ידעתי אולי איתמו! כל יום הוא הדמנות ללימוד ולהתקדמות.

היום לא מבינים את זה, ומה שעצוב יותר הוא שגם בסקטור הדתי מבינים את זה פחות ופחות. תרבות המערב היא תרבות הנחתנית, ומקנים לא נהנים, ולכן אין בהם טעם. תרבות של תחרות ולא רוצה תמיד להיות לפנך כי את גו ייתר מוצלח מנך. ראייתי שלט פרסומט על אוטובוס "אני תמיד לפנך", ואז מופיע פירוט של כל המעלות של תמיד המעלות של **לעומת שלך**. תרבות המערב אני תמיד לפנך ולא על ידך, תרבות הכוח והכסף והאלימות - כי אפילו שאתה לא הורג אותי במקל יש עושק מנך וגל ועד ראש - תרבות כאתא אין מקום לךך, הוא מיותר כי הוא מפריע לי במרוץ.

אנחנו ציונית אחרות. צריך ללמוד פרקי אבות, להבינן שביהדות אין מייחוסים, את חוקנים מכבדים מסיבה אחת פשוטה - לא כי הם "עולים" ולא במדדים של השיגות - אלא בגבל דבר אחד: חכמת השנים.

למה שנתנים את היהודים כל כך? בין היתר בגלל המקום שהיהדות נונתנת לזקנה. היא מזכירה לאלה שמונחים לשכוח שיש משהו מעבר לעולם החומרי, והמבוגר מזכיר שהחומיות הזאת היא עריאת ורש תכלית גבוהה יותר מהעולם הזה. בתרבות שכל עולמה הוא השיגות חומרית מפרדים מוזקן כי הוא מזכיר לכולם שיום אחד יגמור הכוחות הפיזיים, וביום הזה

ביקור אבות

לממלכה הזאת יש הקצו שלה והצלילים שלה. הריצה והרדיפה ואפילו האידיאולוגיה שהתמכרנו אליהם בחיים המודרניים שלנו, משחקים כאן תפקיד הרבה יותר קטן
◇ דעה גלעדי הלכה לביקור בבית האבות הקרוב לביתה (בטוח שיש אחד כזה לא רחוק ממקום מגוריים), בניסיון לאסוף כמה מהפנינים שתושביו היו מוכנים לחלוק אתה
◇ תכירו את סבתא לאה המתוקה שמאמינה בדרך האמצע
◇ את סבא יוסף הפרסומאי האופטימי למרות חייו הלא פשוטים
◇ את ראיסה שנכדתה מקפידה לבקר אותה ולהתקשר מדי שבוע (לא פלא שהיא הטיפוס הכי חייכן בבית האבות)
◇ את דוד שכנראה שלא זכה לאף ביקור בשנים האחרונות
◇ וגם את נחום שמוכיח שלא רק סבתות ידענות לסרוג
◇ ואפילו מסיבת ריקודים משוחררת במיוחד הייתה שם
◇ הצצה לחייהם של מי שגם אנחנו הולכים להיות

דעה גלעדי

הסקירה של היושבים מסביב מתעתנת ב.י. הם מלאי תוכן, אבל חלקם אינם מסוגלים לנהל שיחה צלולה אפילו על נושאים הנוגעים בחייהם הבסיסיים. אני עומדת מול פנים מחייכות או אדישות, רוצה להבין של מי הן, ואין לי מושג אם אצליה. כל זֶקן בבית האבות הענוג "בית הורים רחביה" בירושלים, מוביל אחריו רכבת עלילות הנפרשות על פני שנים ארוכות, אלא שההגאים שבידי נהג הקטר לא תמיד נעים לו.

בקומה הראשונה נמצאים חדרי הצוות, אולם אוכל שבקופנה וליווייה יוצאה לחצר קטנה. בקומה העליונה ממוקמים חדרי השינה, אבל רוב חוקנים אוהבים בלבות לא זנמם בלובי.

אפשר להסתובב כאן בתחושה עגומה, להיגמח ולקבל את הדיוך; יש ממה להירועו קשה לנעל.

מצד שני, הרבה יותר שווה לבחור להתעמק דווקא

בעבודה קטנים שיושבים כאן אנשים למעשה. ענבים בשלוות, יין וישן, יודי עתיקה על נייר ששרד הרבה חמוקות, וכעת כתובה בו מסכת חיים מרשימה. מבין הקמטים מתגלים אצורות.

"תקשיבו לעצות של המבוגרים"

לאה פלדמן, אישה שקטה עם מבט ביישני ומשלים עם המציאות, שמרטטת לפניי את מסלול חייה. לא יתר מלי שאלא חסרים לה סיפורים מעניינים ותובנות להשנייע, היא מפסיקה בין משפט למשנהו בעייפותי נוגה וטרחת להפחית בערך העניין שבדבריה. "אין לה הרבה מה לומר. שום דבר אין לו". בתור נערה היא יצאה עם הוריה מאיטליה "בדקה האחרונה לפני המלחמה". לא ידוע לה אם היא זה הציונות או שאורבן הוא המושפחה כבר בכל מאנטישמיות.

מעניין לשמוע מה היו תחומי עיסוקה של ילדה לפני עשרות שנים. לאה מזכרת בצביטה בקטע הזה מימי נעוריה: "לא היו לנו חוגים כמו שיש היום, וגם במסיבות שבערכו מטעם הנהגת הנוער שחייתי בהרה בה בארץ - 'הצופים' - הוריי לא הרשו לי להשתתף. הם לא רצו שאתחיל להסתובב בחצר בערבית. היינו מהדור הישן, כל אלו לא אחד יצא נכנס מתי שרצה.

"החופש שיש היום לעצירים - בכל עניין: לימורות, חברים, בילויים - לא היה בעבר". היא מבדילה בין הדורות הקודמים לנרחי, ושנמעת נאובה אף שבינתיים חלפו עליה קשיים גדולים יותר. "לי עצמי לא היה חופש בכלל. זה גרם לי להיות מנוחקת; יש דברים שלא ידעתי עד שהייתי מבוגרת, בעוד שהיום הם ידועים לפני שנולדים." לאה מרגישה שלפעמים גבולות אותה יותר מדי, ומניחה שזה הפך אותה למסוגרת ומפגמת. "מה שצריך הוא דרך האמצעי", היא מאמינה, ומסבירה שכן היא משתדלת להגו - "לא רק בעניין הזה, אבל בכל דבר. יש לדעת לשים מעצורים משני הצדדים, ולא להגמים לשום כיוון".

את בעלה הכירה בארוץ וכיום יש לה כאן ילדים, נכדים וגם נינים, שפופצים לבקר כשיש להם מעט חופש. בחיך חלקי היא אומרת שהיא מזכירה את כולם - שכשהם מציעים את עצמם לפניה.

בבית האבות לאה היא לא מין הוותיקים, "לא עולה חדשה", היא מתבדת. עד לא בינוי מקלטה בתפירה ובציור לא מצְּבָה לו ולאשתי לא נולדו ילדים.

יוסף יצא לאוויר העולם ב־1919, למשפחה יהודית ציונית שאינה שומרת מצוות. כאן, בבית האבות - כקשה לדעת ממטב חיצוני מאין בא כל אחד ולאזינו מגירה דתית הוא נכנס; הגבולות נעשים פחות מובהקים וזה הבהרה מעלים כמה מחסומים ומכניס מראש לפני שוניםים לשמוע אותה.

פניו של יוסף נראות כשל אדם שלוקח את החיים בקלות. כבר בחייתו ילד אהב לצייר, וכבוגר הפך לא הכשירון למקצוע ועבר בפרסום ובגרפיקה. "לא תמיד הייתי מרוצה, כי עבודה על פי הזמנה לא באה מהלב", הוא מורה על חזהו, "אבל זה לא גרם לי להפסיק לקחת אחריות על הפרנסה". כאשר הוא סוקר את חייו מבט לאחור, יוסף נזכר שהיה רוצה לטייל יותר בעולם. "לא נטפתי לשום מקום, למרות האפשרות שהייתה לי טוב", הוא טועם את עצמו, "איך אומרים! לא צריך להצטער על מה שהיה". בחיים, הוא סובר, חשוב המול.

יחסו למדינה חיובי למדי. הוא אוהב אותה. אני מנסה ללמוד ממנו ממה הוא מרוצה, ותגובתו ללא היסוס: "למה לא להיות שבע רצון? הצליחו לננות פה מדינה על סמך מחשבות ורעיונות בלבד. אני מבטסט ממנה".

מה אתה עושה כאן כל היום?

"איוו שאלה..." הוא מצחקק, אך נענה: "לפעמים אני מצייך, אני אוהב לישון, ויש לי גם חבר", הוא מציב על ידידו הוישב איתנו לשולחן.

לקראת סיום, יוסף מתנצל ומבקש הספקה: "את יודעת, החיים שלי כל כך... וכאן הוא מפרדי בי כל כפות ידיו בתנועת מתיחה ארוכה.

מי רוצה לחזור אחררה

בפעם הבאה שאני מניכסה ראש לבית האבות, הקשישים מתכנסים שוב - הפעם לקראת הופעת שירי תנוכה: זוג צעיר מרק מעליו את הבגדורים - אורגן, חלילצ, תוים והרבה כלי הקשה לחלוקה לקונים. כל אחד מקבל שקששן או תוף מרים המבוכה העולה לנבוע מכך ססוג פעילות כזה נמסר גם בגני לדים - כבר לא לזונות. הם אינם מתביישים להראות את האנתם מההצטרפות לגינה, פה הם גם לשירה, וכשהמנגנת מוטיטה זוג ידיים לדיירת ראיסה ורוקדת אתה - זו בעמידה וזו בישיבה - העיניים שלה מוארות.

בין שררות סביבנו הנייר התלויים, שיש שיושבים במבט מעט בורח ומעניעניע בקצב אחיד את הכלי שקיבלו, אבל לא חסרים גם בטיינים לקשר הבין בין הדיירים. רוב משועשע מתחיל בין שתי קשישות כשהאחת מכה בשנייה ברעשן שבידה. זו מחייה לה, ולא שוכחת להצדיק את עצמה בחיך רציני: "היא התחילה!"

הקואוקים. היא מצרה על כך שבגילה קשה לה לספר על ילדותה, אולם מפתיעה בזיון תאריכים מדויקים לכל אירוע. את היום שבו הכירה את בעלה, היא מגדירה בתמימות כ"יום הטוב בחיי". מה שדרבן אותה לקבוע את מגוריה בבאר־שבע בשנת 1972, בגיל מבוגר, היה עליותם ההדרגתית ארצה של ילדיה. "היינו משפחה ציונית, לא כל דתית

ר
יב משועשע
מתחיל בין שתי קשישות כאשר האחת מכה בשנייה ברעשן שבידה. זו מחזירה לה, ולא שוכחת להצדיק את עצמה בחיך רציני: "היא התחילה!"

אבל מאוד מסורתית". את חוסר החשיבות שהיא מייחסת לגדרות כאלה היא מסבירה לי כך: "אני כבר הנהנית לנבול

מה שהיה צריך לעשות" - אפשר להבין שלא דווקא אהבה גדולה הייתה לו לתחומים שבהם שלח ידו, אלא בעיקר תחושת אחריות. בבעלות הוריו היה אטליז, וכבר בתור ילד למד את המלכאה ועזר להם בעבודתם. כאשר הגיע ארצה השתלב בעבודות אדמה וחקלאות וכעבור זמן מה התחתן. אחר כך, לפני שנתיים שימש, הביאו אותו הנָּח, הוא מדלג לחוות אחריות. בבעלות הוריו היה אטליז, וכבר בתור ילד למד את המלכאה ועזר להם בעבודתם. כאשר הגיע ארצה השתלב בעבודות אדמה וחקלאות וכעבור זמן מה התחתן.

אחר כך, לפני שנתיים שימש, הביאו אותו הנָּח, הוא מדלג לחווה האחרונה בלי להתעכב על החיים הארוכים שקדמו לה "מותק", מצטדק, "אחרי כל כך הרבה שנים אני כבר לא זוכר מה היה".

עד היום היא אישה משפחית מאוד, ולא שוכחת אף אחד מצאצאיה - אלו שכבר כאן ואלו שאמורים להגיע

בקרוב בעזרת ה': יש לה שבעה נכדים, תשעה נינים, ו"שניים בדרך".

"נדכה אחת משפרכת ומזדברת אתי כל שבע", היא מספרת ומדגישה שהיזמה באה מצד הצעירה בין השתיים, "אבל יש גם כאלה שלא זכורים את סבתא - המקום שממנו באו. לא תמיד אנשים נותנים

כבוד. הצעירים צורכים להבין שאנחנו תמות נעדרים שלהם". ראיסה נזכרת: "בזמננו העולם היה הרהר יותר שגם אנשים היו רגועים יותר. כל היו לנו עיתונים, חשמל, טלפונים, מכוניות... שום דבריו רק סוסים ומרכבות".

את ממונעית?

"לא", היא עונה נחרצות, "העולם צריך להתגלגל הלאה ולהשתנות. כל תקופה יש שהחסרות שלה - חיים, למשל, כולם להוצימם מדי - אבל אין שום טעם לחזור אחרה".

ראיסה מסכמת את חייה בסיפוק. אחת הסיסמות שלה היא: "את התקווה אסור לאבד אף פעם", והיא משנתנת זאת גם ביחס למצבה הנוכחי של המדינה, שגורם לפניה להתכרסם. לכאן הגיעה בעקבות חלומה לילדה לפני ארבע שנים וחצי, נרואה שהיא ממשיכה להשתדל לראות את הטוב. היא מתארת בחיית רבה את שלל התכונות שבהן היא משתפת בבית האבות: "יש כאן העתמלות, אנשים שבאים לרבר, בבריות..." ילדיה נכדיה: מבקרים לפעמים, ובזמנה הפני היא אוהבת לקרוא ולסרוג. את מדינת ישראל היא מכרכת בשלום, ומתמקדת בשלום בניינו. ממקומה המובדד והציבי היא פונה גם לצעירים: "אתם צריכים להיות חזקים כדי לא ליפול ולהישבר. עליכם להיות עם הרבה כשרות וסבלנות, רק כך תוכלו להיות בטוב ולהגשים את בצלונות יוצריכם".

ומה את מאחלת לעצמך?

"כוח נפשי ופיזי. לשם מה הכוח? להמשיך לחיות".

ישיבת שילה
הישיבה היא מרכז חינוכי ומערכתי לישיבת חינוך ולתורה ולמחנכים במחנה, ישיבת חינוך ולימודים בישיבת תלמידי הכולל.

שמיניסט יקר,

ישיבת שילה מזמינה אותך לשבת היכרות בנושא:

"וּבַיּוֹם כַּאֲן הַתּוֹאֵן"
לימוד תורה כניגון על מיתרי הלב

עם ראש הישיבה, הרב מיכאל כרום שליט"א, רכני הישיבה ותלמידיה.

השבת תתקיים א"ה

בבית כנסת - שבת שירה, י' שבט תשע"א

במוצאי שבת תתקיים סעודת "מלווה מלכה" מיוחדת כליווי גבני הישיבה

לפרטים והרשמה: www.yshilo.co.il • גלעד-3561433-052

של המורה בתשומת לב ממושמת: לקמוץ אגרופים ולשהדר; לרקוע ברצפה. שכיהי אורות את חפציה, כמה זקנים מביעים את דעתם על הקלטת של הלהקה שלויתה. את השיקור, ומבקשים מוסיקה מסוימת לפעם הבאה. בחוץ מסביבם ארבעה קשישים שִׁיתיים ודנים עניינן במשחק כדורגל.

קשה לי להעריך מה גילו של נחום קנת' היושב בלובי. בהמשך השיחה מתברר ענייני, כאשר הוא מציג את עצמו כצעיר ידירי בית הוריים - בג 64 בלבד - שהגיע לכאן לאחרונה לאחר שהיה של שנתיים בבית חולים בעקבות ניתוחים שהסתכנו. הוא בא ממשפחה דתית (וגם יתר

אחיו הרדים), אולם מעיד על עצמו שאינו דתי כל כך. "אני מאמין באלוהים ופועל הכי טוב שאני יכול. שכקרוב משפחה באים אני חובש כיפה..." באופן כללי, גם שאר הקשישים שאני מדברת אתם אינם נושאים נאומים אידיאולוגיים או הצהרות בטווחית־בעצמן בשום עניין; הם נראים כמסלמים גם עם מה שלא אצייר בו לאורך חייהם. בניגוד למהלך הצפוי, מתברר שהמכרז משכבות הגיל של "לרדוף" ו"לכוח" - עבור דרך "לבינה" ו"לעצה" - עד "לשוח" לא גודמים לקונים להתבצר ביצע שצברו ולשלוט

הוא בא ממשפחה דתית (וגם יתר אחיו הרדים), אולם מעיד על עצמו שאינו דתי כל כך. "אני מאמין באלוהים ופועל הכי טוב שאני יכול. שכקרוב משפחה באים אני חובש כיפה..." באופן כללי, גם שאר הקשישים שאני מדברת אתם אינם נושאים נאומים אידיאולוגיים או הצהרות בטווחית־בעצמן בשום עניין; הם נראים כמסלמים גם עם מה שלא אצייר בו לאורך חייהם. בניגוד למהלך הצפוי, מתברר שהמכרז משכבות הגיל של "לרדוף" ו"לכוח" - עבור דרך "לבינה" ו"לעצה" - עד "לשוח" לא גודמים לקונים להתבצר ביצע שצברו ולשלוט

הוא בא ממשפחה דתית (וגם יתר אחיו הרדים), אולם מעיד על עצמו שאינו דתי כל כך. "אני מאמין באלוהים ופועל הכי טוב שאני יכול. שכקרוב משפחה באים אני חובש כיפה..." באופן כללי, גם שאר הקשישים שאני מדברת אתם אינם נושאים נאומים אידיאולוגיים או הצהרות בטווחית־בעצמן בשום עניין; הם נראים כמסלמים גם עם מה שלא אצייר בו לאורך חייהם. בניגוד למהלך הצפוי, מתברר שהמכרז משכבות הגיל של "לרדוף" ו"לכוח" - עבור דרך "לבינה" ו"לעצה" - עד "לשוח" לא גודמים לקונים להתבצר ביצע שצברו ולשלוט

הוא בא ממשפחה דתית (וגם יתר אחיו הרדים), אולם מעיד על עצמו שאינו דתי כל כך. "אני מאמין באלוהים ופועל הכי טוב שאני יכול. שכקרוב משפחה באים אני חובש כיפה..." באופן כללי, גם שאר הקשישים שאני מדברת אתם אינם נושאים נאומים אידיאולוגיים או הצהרות בטווחית־בעצמן בשום עניין; הם נראים כמסלמים גם עם מה שלא אצייר בו לאורך חייהם. בניגוד למהלך הצפוי, מתברר שהמכרז משכבות הגיל של "לרדוף" ו"לכוח" - עבור דרך "לבינה" ו"לעצה" - עד "לשוח" לא גודמים לקונים להתבצר ביצע שצברו ולשלוט

הוא בא ממשפחה דתית (וגם יתר אחיו הרדים), אולם מעיד על עצמו שאינו דתי כל כך. "אני מאמין באלוהים ופועל הכי טוב שאני יכול. שכקרוב משפחה באים אני חובש כיפה..." באופן כללי, גם שאר הקשישים שאני מדברת אתם אינם נושאים נאומים אידיאולוגיים או הצהרות בטווחית־בעצמן בשום עניין; הם נראים כמסלמים גם עם מה שלא אצייר בו לאורך חייהם. בניגוד למהלך הצפוי, מתברר שהמכרז משכבות הגיל של "לרדוף" ו"לכוח" - עבור דרך "לבינה" ו"לעצה" - עד "לשוח" לא גודמים לקונים להתבצר ביצע שצברו ולשלוט

הוא בא ממשפחה דתית (וגם יתר אחיו הרדים), אולם מעיד על עצמו שאינו דתי כל כך. "אני מאמין באלוהים ופועל הכי טוב שאני יכול. שכקרוב משפחה באים אני חובש כיפה..." באופן כללי, גם שאר הקשישים שאני מדברת אתם אינם נושאים נאומים אידיאולוגיים או הצהרות בטווחית־בעצמן בשום עניין; הם נראים כמסלמים גם עם מה שלא אצייר בו לאורך חייהם. בניגוד למהלך הצפוי, מתברר שהמכרז משכבות הגיל של "לרדוף" ו"לכוח" - עבור דרך "לבינה" ו"לעצה" - עד "לשוח" לא גודמים לקונים להתבצר ביצע שצברו ולשלוט

הוא בא ממשפחה דתית (וגם יתר אחיו הרדים), אולם מעיד על עצמו שאינו דתי כל כך. "אני מאמין באלוהים ופועל הכי טוב שאני יכול. שכקרוב משפחה באים אני חובש כיפה..." באופן כללי, גם שאר הקשישים שאני מדברת אתם אינם נושאים נאומים אידיאולוגיים או הצהרות בטווחית־בעצמן בשום עניין; הם נראים כמסלמים גם עם מה שלא אצייר בו לאורך חייהם. בניגוד למהלך הצפוי, מתברר שהמכרז משכבות הגיל של "לרדוף" ו"לכוח" - עבור דרך "לבינה" ו"לעצה" - עד "לשוח" לא גודמים לקונים להתבצר ביצע שצברו ולשלוט

הוא בא ממשפחה דתית (וגם יתר אחיו הרדים), אולם מעיד על עצמו שאינו דתי כל כך. "אני מאמין באלוהים ופועל הכי טוב שאני יכול. שכקרוב משפחה באים אני חובש כיפה..." באופן כללי, גם שאר הקשישים שאני מדברת אתם אינם נושאים נאומים אידיאולוגיים או הצהרות בטווחית־בעצמן בשום עניין; הם נראים כמסלמים גם עם מה שלא אצייר בו לאורך חייהם. בניגוד למהלך הצפוי, מתברר שהמכרז משכבות הגיל של "לרדוף" ו"לכוח" - עבור דרך "לבינה" ו"לעצה" - עד "לשוח" לא גודמים לקונים להתבצר ביצע שצברו ולשלוט

הוא בא ממשפחה דתית (וגם יתר אחיו הרדים), אולם מעיד על עצמו שאינו דתי כל כך. "אני מאמין באלוהים ופועל הכי טוב שאני יכול. שכקרוב משפחה באים אני חובש כיפה..." באופן כללי, גם שאר הקשישים שאני מדברת אתם אינם נושאים נאומים אידיאולוגיים או הצהרות בטווחית־בעצמן בשום עניין; הם נראים כמסלמים גם עם מה שלא אצייר בו לאורך חייהם. בניגוד למהלך הצפוי, מתברר שהמכרז משכבות הגיל של "לרדוף" ו"לכוח" - עבור דרך "לבינה" ו"לעצה" - עד "לשוח" לא גודמים לקונים להתבצר ביצע שצברו ולשלוט

הוא בא ממשפחה דתית (וגם יתר אחיו הרדים), אולם מעיד על עצמו שאינו דתי כל כך. "אני מאמין באלוהים ופועל הכי טוב שאני יכול. שכקרוב משפחה באים אני חובש כיפה..." באופן כללי, גם שאר הקשישים שאני מדברת אתם אינם נושאים נאומים אידיאולוגיים או הצהרות בטווחית־בעצמן בשום עניין; הם נראים כמסלמים גם עם מה שלא אצייר בו לאורך חייהם. בניגוד למהלך הצפוי, מתברר שהמכרז משכבות הגיל של "לרדוף" ו"לכוח" - עבור דרך "לבינה" ו"לעצה" - עד "לשוח" לא גודמים לקונים להתבצר ביצע שצברו ולשלוט

הוא בא ממשפחה דתית (וגם יתר אחיו הרדים), אולם מעיד על עצמו שאינו דתי כל כך. "אני מאמין באלוהים ופועל הכי טוב שאני יכול. שכקרוב משפחה באים אני חובש כיפה..." באופן כללי, גם שאר הקשישים שאני מדברת אתם אינם נושאים נאומים אידיאולוגיים או הצהרות בטווחית־בעצמן בשום עניין; הם נראים כמסלמים גם עם מה שלא אצייר בו לאורך חייהם. בניגוד למהלך הצפוי, מתברר שהמכרז משכבות הגיל של "לרדוף" ו"לכוח" - עבור דרך "לבינה" ו"לעצה" - עד "לשוח" לא גודמים לקונים להתבצר ביצע שצברו ולשלוט

הוא בא ממשפחה דתית (וגם יתר אחיו הרדים), אולם מעיד על עצמו שאינו דתי כל כך. "אני מאמין באלוהים ופועל הכי טוב שאני יכול. שכקרוב משפחה באים אני חובש כיפה..." באופן כללי, גם שאר הקשישים שאני מדברת אתם אינם נושאים נאומים אידיאולוגיים או הצהרות בטווחית־בעצמן בשום עניין; הם נראים כמסלמים גם עם מה שלא אצייר בו לאורך חייהם. בניגוד למהלך הצפוי, מתברר שהמכרז משכבות הגיל של "לרדוף" ו"לכוח" - עבור דרך "לבינה" ו"לעצה" - עד "לשוח" לא גודמים לקונים להתבצר ביצע שצברו ולשלוט

הוא בא ממשפחה דתית (וגם יתר אחיו הרדים), אולם מעיד על עצמו שאינו דתי כל כך. "אני מאמין באלוהים ופועל הכי טוב שאני יכול. שכקרוב משפחה באים אני חובש כיפה..." באופן כללי, גם שאר הקשישים שאני מדברת אתם אינם נושאים נאומים אידיאולוגיים או הצהרות בטווחית־בעצמן בשום עניין; הם נראים כמסלמים גם עם מה שלא אצייר בו לאורך חייהם. בניגוד למהלך הצפוי, מתברר שהמכרז משכבות הגיל של "לרדוף" ו"לכוח" - עבור דרך "לבינה" ו"לעצה" - עד "לשוח" לא גודמים לקונים להתבצר ביצע שצברו ולשלוט

הוא בא ממשפחה דתית (וגם יתר אחיו הרדים), אולם מעיד על עצמו שאינו דתי כל כך. "אני מאמין באלוהים ופועל הכי טוב שאני יכול. שכקרוב משפחה באים אני חובש כיפה..." באופן כללי, גם שאר הקשישים שאני מדברת אתם אינם נושאים נאומים אידיאולוגיים או הצהרות בטווחית־בעצמן בשום עניין; הם נראים כמסלמים גם עם מה שלא אצייר בו לאורך חייהם. בניגוד למהלך הצפוי, מתברר שהמכרז משכבות הגיל של "לרדוף" ו"לכוח" - עבור דרך "לבינה" ו"לעצה" - עד "לשוח" לא גודמים לקונים להתבצר ביצע שצברו ולשלוט

הוא בא ממשפחה דתית (וגם יתר אחיו הרדים), אולם מעיד על עצמו שאינו דתי כל כך. "אני מאמין באלוהים ופועל הכי טוב שאני יכול. שכקרוב משפחה באים אני חובש כיפה..." באופן כללי, גם שאר הקשישים שאני מדברת אתם אינם נושאים נאומים אידיאולוגיים או הצהרות בטווחית־בעצמן בשום עניין; הם נראים כמסלמים גם עם מה שלא אצייר בו לאורך חייהם. בניגוד למהלך הצפוי, מתברר שהמכרז משכבות הגיל של "לרדוף" ו"לכוח" - עבור דרך "לבינה" ו"לעצה" - עד "לשוח" לא גודמים לקונים להתבצר ביצע שצברו ולשלוט

הוא בא ממשפחה דתית (וגם יתר אחיו הרדים), אולם מעיד על עצמו שאינו דתי כל כך. "אני מאמין באלוהים ופועל הכי טוב שאני יכול. שכקרוב משפחה באים אני חובש כיפה..." באופן כללי, גם שאר הקשישים שאני מדברת אתם אינם נושאים נאומים אידיאולוגיים או הצהרות בטווחית־בעצמן בשום עניין; הם נראים כמסלמים גם עם מה שלא אצייר בו לאורך חייהם. בניגוד למהלך הצפוי, מתברר שהמכרז משכבות הגיל של "לרדוף" ו"לכוח" - עבור דרך "לבינה" ו"לעצה" - עד "לשוח" לא גודמים לקונים להתבצר ביצע שצברו ולשלוט

הוא בא ממשפחה דתית (וגם יתר אחיו הרדים), אולם מעיד על עצמו שאינו דתי כל כך. "אני מאמין באלוהים ופועל הכי טוב שאני יכול. שכקרוב משפחה באים אני חובש כיפה..." באופן כללי, גם שאר הקשישים שאני מדברת אתם אינם נושאים נאומים אידיאולוגיים או הצהרות בטווחית־בעצמן בשום עניין; הם נראים כמסלמים גם עם מה שלא אצייר בו לאורך חייהם. בניגוד למהלך הצפוי, מתברר שהמכרז משכבות הגיל של "לרדוף" ו"לכוח" - עבור דרך "לבינה" ו"לעצה" - עד "לשוח" לא גודמים לקונים להתבצר ביצע שצברו ולשלוט

הוא בא ממשפחה דתית (וגם יתר אחיו הרדים), אולם מעיד על עצמו שאינו דתי כל כך. "אני מאמין באלוהים ופועל הכי טוב שאני יכול. שכקרוב משפחה באים אני חובש כיפה..." באופן כללי, גם שאר הקשישים שאני מדברת אתם אינם נושאים נאומים אידיאולוגיים או הצהרות בטווחית־בעצמן בשום עניין; הם נראים כמסלמים גם עם מה שלא אצייר בו לאורך חייהם. בניגוד למהלך הצפוי, מתברר שהמכרז משכבות הגיל של "לרדוף" ו"לכוח" - עבור דרך "לבינה" ו"לעצה" - עד "לשוח" לא גודמים לקונים להתבצר ביצע שצברו ולשלוט

הוא בא ממשפחה דתית (וגם יתר אחיו הרדים), אולם מעיד על עצמו שאינו דתי כל כך. "אני מאמין באלוהים ופועל הכי טוב שאני יכול. שכקרוב משפחה באים אני חובש כיפה..." באופן כללי, גם שאר הקשישים שאני מדברת אתם אינם נושאים נאומים אידיאולוגיים או הצהרות בטווחית־בעצמן בשום עניין; הם נראים כמסלמים גם עם מה שלא אצייר בו לאורך חייהם. בניגוד למהלך הצפוי, מתברר שהמכרז משכבות הגיל של "לרדוף" ו"לכוח" - עבור דרך "לבינה" ו"לעצה" - עד "לשוח" לא גודמים לקונים להתבצר ביצע שצברו ולשלוט

הוא בא ממשפחה דתית (וגם יתר אחיו הרדים), אולם מעיד על עצמו שאינו דתי כל כך. "אני מאמין באלוהים ופועל הכי טוב שאני יכול. שכקרוב משפחה באים אני חובש כיפה..." באופן כללי, גם שאר הקשישים שאני מדברת אתם אינם נושאים נאומים אידיאולוגיים או הצהרות בטווחית־בעצמן בשום עניין; הם נראים כמסלמים גם עם מה שלא אצייר בו לאורך חייהם. בניגוד למהלך הצפוי, מתברר שהמכרז משכבות הגיל של "לרדוף" ו"לכוח" - עבור דרך "לבינה" ו"לעצה" - עד "לשוח" לא גודמים לקונים להתבצר ביצע שצברו ולשלוט

הוא בא ממשפחה דתית (וגם יתר אחיו הרדים), אולם מעיד על עצמו שאינו דתי כל כך. "אני מאמין באלוהים ופועל הכי טוב שאני יכול. שכקרוב משפחה באים אני חובש כיפה..." באופן כללי, גם שאר הקשישים שאני מדברת אתם אינם נושאים נאומים אידיאולוגיים או הצהרות בטווחית־בעצמן בשום עניין; הם נראים כמסלמים גם עם מה שלא אצייר בו לאורך חייהם. בניגוד למהלך הצפוי, מתברר שהמכרז משכבות הגיל של "לרדוף" ו"לכוח" - עבור דרך "לבינה" ו"לעצה" - עד "לשוח"

יש מה לעשות גם בבירות חריגות

הערה על הכתבה על ברית המילה / שמואל

יש נושא אחד חשוב שלעצמי לא פירטתם בכתבה החשובה על ברית המילה. בדידי הוא עובדא. נולד לי בן בכור לפני 7 שנים עם היפוספידיאס (מום באיבר המין). במקרה כזה מבצעים תיקון (ניתוח) ע"י אורולוג. במקרים קלים, יש פעמים שמבצעים תיקון ממש תוך כדי הברית. אבל במקרים קשים, האורולוג בחדר הלידה ממליץ לא לבצע ברית מילה, זה מכיוון שמתמשים בעור של הערלה לצורך התיקון. לנו זה קרה עם פרופ' לבנה (שאם אני לא טועה הזכרתם בכתבה) מבית החולים שניידר. לאחר התייעצויות שונות קיבלנו על עצמנו את "הגזרה", ולא עשינו ברית ביום השמיני. לאחר כמה חודשים היה לנו תור לניתוח בשניידר.

הרב גלבר יכול להיכנס לחדר הניתוח, יבצע ברית מילה, ומשם האורולוג ממשיך בנייתו. לסיכום, צריך לדעת שיש אלפי משפחות בישראל (אם לא יותר) עם בנים שלא מבצעים ברית ביום השמיני בגלל המלצת רופאים. הרופאים לא תמיד מבינים מה אפשר לעשות בברית מילה ומה לא. היהודים התמימים לא יודעים למי לפנות ושאלו גם אחת. הם סומכים על הרופאים שאומרים להם שהם עושים ברית בחדר הניתוח. מבחינת ההורים זה מצוין, אבל הילד לא עובר ברית מילה כהלכתה. לכן חשוב לידע את אותם הורים שיש אפשרויות נוספות, ובהתייעצות נכונה אפשר לבצע ברית כהלכה תוך שמירת התהליך הרפואי הנכון לבריאות הילד.

מתי נדבר, בן?

הבנתי שאתה מתגרר, מגבש לעצמך אישיות ואופי. קיבלתי את חוסר ההקשבה שלך, את חוסר הרצון שלך לשמוע, את השימון ביד של "אני עסוק" או "עזוב אותי עכשיו", אפילו אם הוא קצת ביטא זלזול. גם הרב קוק אומר שלפעמים בשביל להכיר את עצמך צריך לסתום את האוזניים ולהקשיב רק לעצמך.

אבל הלב שלי נשבר כששמעתי אותך יושב בסלון בליל שבת עם החברים ומספר סיפורי טרמפים. עזוב את כל הבקשות והדמעות של אמא שלא תישע בטרמפים, אבל למה לכל הנהנים הורים אתה מקשיב בעיניים בורקות, כמעט סוגדות, משכתב מילה במילה את כל תובנות החיים שהם מורשים לך בשעת נסיעה? אני צריך להעלות אותך לטרמפ בשביל קצת הקשבה? אוהב וכואב, אבא

היחס לשונה בדורא אל'קרק ובנוף איילון

נועם לוי, נוי' איילון / ישיבת בית-אל
בית-אל, יום רביעי אור לט"ז טבת, השעה 1:00 בלילה, הכל שקט ורגוע. לפתע נשמעת קריאה במערכת הכריזה של היישוב: "חשש לחדירת מחבל, לא להסתובב בחוץ ולא לצאת מהבתים". כלנו קופצים מהמיטות בבהלה. לאחר חצי שעה נשמעת קריאה נוספת: "הכל בסדר, לילה טוב!". למחרת מתברר הסיפור העצוב. לאחת המשפחות מהכפר הערבי השכן, דורא אל'קרק, היה בן מעורר בפש. המשפחה רצתה להיפטר ממנו, וחשבה לעצמה: למה להרוג אותו בעצמנו, אם היאוד יכולים לעשות את זה בשבילנו? אחיו אילן אותו באיומי אקדח ללכת לכיוון בית-אל, כדי שהחיללים יחשבו שהוא מחבל ילד, וגם נפטר ממנו, וגם יהיה לנו שאחיד במשפחה. אבל לאותו אומלל היו תכניות אחרות. הוא הצליח לברוח מאח שלו לתוך היישוב. אחד התושבים זיהה אותו והעיק את הצבא.

מה אני אגיד לכם, רחמים. עצוב לדעת שיש דברים כאלה בעולם שלנו, אבל זו המציאות בדורא אל'קרק, כפר ערבי ליד בית-אל... יומיים לאחר מכן... נוי' איילון, ערב שבת קודש פרשת 'שמות', סמוך לשקיעה, הכל שקט ורגוע. במערכת הכריזה של היישוב שירו שבת. כמה דקות חולפות, ובשילי היישוב מתמלאים באבות ובנים, נשים ועורות, זקנים ותינוקות. פני כולם מועדות אל בית הכנסת. אבל לא רק תושבי היישוב הולכים לבית הכנסת. יחד אתם באים, מי ברגל, מי בהליכון ומי בכיסא גלגלים, עשרים ושמונה חניכים מתוקים, כל אחד עם הקושי והאתגר שלו. היה אפשר להתעלם מהם. היה אפשר להזניח אותם. אך לא זו דרכם של זרע אברהם איש החסד המופלא. במקום לשבת בבית בנחת, ברוגע, להתמלא בכוחות לשבוע הבא - הוא הגיע משבוע מעייף בצבא או שיבה והוא משבוע עמוס בשירות הלאומי או בלימודים, ואחד אחר סתם רצה לעזור, על אף שהיה אפשר להסתדר גם בלעדי. ממש בחינת "צדיקים אין להם מנוחה". בקבלת שבת כולם שמחים ורוקדים, תושבים ואורחים, חניכים ומדריכים. אין שום פגרים, כולנו בני אב אחד אנחנו. אשרי העם שאלה בניו.

נפש הומייה

דיבור וצחוק עלו מהכיתה. נעמה פסעה לעבר ושלחה המורה, תוך שהיא מפלסת את דרכה בין התלמידים. נראה היה שלא הבחינו במורה הצעירה שניסתה להגיע למקומה. היה זה החודש השני של נעמה במסגרת שנת ההתמחות שלה. היא החליפה את המחנכת, שיצאה לחופשת לידה. בכל פעם שהיא נכנסת לכיתה היא מרגישה הרבה יותר תלמידה מאשר מורה, ומלווה אותה תחושה שדומה היא לעבד היושב על כס המלכות. נעמה הגיעה למקומה והחלה להסות את המדברים. אט-אט השתרד שקט יחסי בכיתה. היא ביקשה מהתלמידים להוציא את ספרי הלימוד והחלה בשיעור. התלמידים הקשיבו בקשב רב ונעמה הרגישה שהם שלה. היא הוציאה תמונות מרהיבות והסבירה על בעלי החיים שהופיעו בהן. "המורה", פנה אליה יובל, "מה ההבדל בין נמר לציטטה?"

רשות הדיבור

זו חייבת שלם - שיר סיפור או כל מה שאתם רוצים לומר לאומה: reshuthadibur@olam-katan.co.il

לשים את האצבע על שורש הדיון

בעקבות פולמוס מכתב הרבנים / אלעד
מאמר המערכת שפורסם לפני שבועיים היה ממש נפלא, והסביר את הדברים בצורה מצוינת ואמתית. גם זה שפרסמתם את התגובה של הרב בוק, שכביכול סתר לחלוטין את דברכם, מראה על רצון אמתי לדיון.
הרב בוק אמר דברים חשובים, ולעני"ד הוא חיידך את נקודת המחלוקת. נכון, אסור לנו אף פעם לזלזל, לפסול או לקטלג דעות שונות. אבל כנגד זה צריך להגיד את הדברים בצורה ברורה. המציאות היא שאף פעם, אבל ממש אף פעם הרבנים מהמעמדה של הרב בוק, הנהלת 'צהר' וכד' לא יוצאים נגד דעות חילוניות שמצוננות בתקשורת או בידי השמאלנים השולטים. משום מה תמיד אנחנו נזכרים לומר (אחרי שהם אמרו את הדברים) שגם התורה אומרת בדיוק אותו הדבר. אפשר להביא לכך המון דוגמאות: העובדים הזרים, מכירת הדירות, סירוב פקודה, חסימות כבישים, סגירת ההסדר בהר ברכה וכ' וכ'. בנוסף לזה הם תמיד יוצאים רק נגד הרבנים או נגד הנוער שפועל למען ארץ ישראל, תמיד הגוינים מגיעים אלינו, כאלו כבר אין שמאל בישראל שצריך לצאת נגדו, אין ממשלה שמדי פעם בפעם מתכננת להחריב או ליישב יישובים. נראה כאילו כל הבעיה שבגללה המשיח לא מגיע היא כי יש רבנים שמעזים להגיד את דעתם התורנית כשהיא הולקת על התקשורת.
עכשיו צריך לומר שגם זו דעה לגיטימית, ויש לה כל מיני הסברים אמוניים ואולי גם הלכתיים (כלל ישראל, לא להגיד דברים שלא נשמעים, 'ככה נוכל יותר להשפיע'). אבל הדברים צריכים להיות מונחים על השולחן, כי בשרוש הדברים יש כאן תפיסת עולם שאינה שואבת את מניעה רק משיקולים הלכתיים אלא מתפיסה שסובבת שאסור לחלוק על עמדת המדינה / התקשורת/ עם ישראל. ואז הוויכוח יהיה הרבה יותר ענייני ואמתי (היטיב לתאר את הוויכוח הזה מאמר המערכת של 'עולם קטן' מפני שנה - באוג 2000 של הצינונת הדתית).
לעני"ד כל עוד אנחנו נמשיך להתרפס ולהסכים לכל מה שהתקשורת תכתוב לנו אנחנו רק נלך אחורה, אף אחד לא ייחס חשיבות לדעתנו. יכול להיות שחיצוניות זה ייראה כאילו אנחנו יוצאים נגד המדינה אבל באמת דווקא על ידי הוויכוח הנזכר יבינו שיש כאן עמדה אמתית ושלמה, שמטרתה האמתית היא להוסיף אהבה ואמונה.

מבוסס על סיפור אמיתי

נעמה הבהילה אותה לחדר המנהל והצטערה בלבנה מאוד על האופן שבו נגמרת שנת הלימודים.
בסוף אותה השנה התחנתה נעמה והיא ובעלה עברו לגור באזור אחר בארץ. היא התחילה את שנת הלימודים כמחנכת בבית ספר קטן ומשפחתי ותלמידיה אהבו אותה.
נעמה אחזה את שקד, בתה הקטנה, בזרועותיה ופתחה את דלת ביתה. מולה נגלה מראה מרהיב ביופיו. השמש נתנה לשקוע ותחתיתה נשקה לראשי החרים. צעקה היה אדום בוהק והשמים שסביבה נצבעו בגוני ורוד-תונס יפהפיים. כבר שלוש שנים שהיא גרה כאן ובכל פעם היא מוקסמת מהמראה הזה מחדש.
בקצה השביל העולה לביתם הבחינה בדניאל בעלה, מתקרב לעברן. "מה שלומכן?" שאל כשהגיע אליהן, "התגעגעתי אליכן". הוא הכניס את ידו לתיקו ושילף מתוכו מעטפה מקושטת. "עברתי בדואר וזה היה שם", אמר. נעמה לקחה את המעטפה והתבוננה בה בסקרנות. "לכבוד נעמה ארבל", נהנתה לקרוא את שם משפחתה החדש יחסית, על גבי המעטפה.
היא פתחה את המעטפה ובתוכה הייתה הזמנה למסיבת בת-המצווה של לילך. בבת אחת חזר אליה זיכרון אותם הימים, לפני שלוש שנים. "פה שהיא עדיין זוכרת אותי", התרגשה נעמה, "הרי לימדתי אותה תקופה קצרה".

כעבור שבועיים, בערב יום העצמאות, נסעה נעמה לאולם האירועים. ברדיו התנגנו צלילי 'התקווה'. "כל עוד בלבב פינמה, נפש יהודי הומייה...".
היא החנתה את הרכב, הוציאה את שקד מכיסא הבטיחות ופסעה נרגשת לעבר הכניסה.
במבואה, קיבלה לילך את פני הבאים. היא זיהתה את נעמה. "תודה שבאת", אמרה לה, "אני מעריכה את ההשקעה".
ואז, הנמיכה לילך את קולה וכמעט לחשה. "את בטח מתפלאת שהזמנתי אותך, הרי עברו כמה שנים ולא שמרנו על קשר". לילך עצרה מעט ושאלה אוויר.
"עברתי תקופה קשה בחיים", המשיכה לילך. "אין לי חשק לדבר עליה ואני גם לא זוכרת ממנה הרבה, אבל את היחס המיוחד שלך כלפני אני לא מסוגלת לשכוח. זו הייתה הפעם הראשונה שהתייחסו אליי באופן מיוחד כל כך ואני חייבת לך המון", כיתבה נגלה לילך דבריה וחיבקה את נעמה בחום.
בתום המסיבה יצאה נעמה מהאולם בהרגשה נפלאה. שקד הקטנה נרדמה על כתפה והיא ניסתה למצוא את דרכה מבעד למסך הדמעות.

רוח צפונית
ביוסיקה שנוגעת...
מבצעים חמים לחורף!
המלצות חמות בשפע!
איתמר: 052-3115970 • 054-9050033
WWW.RUACHTZCFONIT.COM

נעמה נכנסה לכיתה והילדים, למרבה ההפתעה, ישובו במקומותיהם בשקט. לילך אף היא ישיבה במקומה ונראתה רגועה ויננוחה. נעמה נקטעה, יומיים לפני כן, והשיעור התנהל על מי מנוחות.
לאחר ארוחת העשר התקיימה שעת החונכות האישית. נעמה הוציאה את המשחקים שהכינה ולילך שיתפה פעולה נהדר. בשבועות שלאחר מכן ידעו המפגשים עליות ומורדות, אך לא התרחשו במהלכם אירועים חריגים.
באחד הימים הגיעה נעמה כהרגלה להזמין את לילך לשעת החונכות. לילך התלוותה אליה, אך ניכר היה שהיא עושה זאת בחוסר רצון. הן הגיעו לחדר, ונעמה התכוונה להתחיל. אלא שאז, גבר מצב רוחה התוקפני של לילך והיא פרצה בצעקות. "לא רוצה ללמוד אותך יותר", צרחה. בטרם הספיקה נעמה לעכל את הדברים, בעטה לילך בכוח בברכה, פתחה את הדלת ורצה. דמעות נקו בעיניה של נעמה וכאב צורב התפשט ברגלה. היא נשכה את שפתיה בכאב והתאמצה שלא לפרוץ בבכי.
בערב ישיבה בדירתה וניסתה לחשוב על סגנון עבודה חדש עם לילך. היא הרגישה שהגיעה למבוי סתום.
לצלו הטלפון קטע את חוט מחשבותיה. על הקו היה דניאל, ארוסה. הוא זיהה בקולה נימה של עצב. "קרה משהו?" שאל בדאגה. נעמה שיתפה אותו במחשבותיה.
"יש לי רעיון", קרא דניאל אחרי חשיבה קצרה. נעמה חיכתה בציפייה לדבריו. הם סיימו את שיחתם ונעמה חשה מעודדת ואופטימית יותר ובראשה נרקמה תכנית חדשה.
בשעת החונכות בשבוע שלאחר מכן, הופיעה נעמה בפתח הכיתה ובידה כדורסל. "לילך, את באה לשחק?" שאלה נעמה בטון נלהב. לילך קמה ממקומה וכשחיוך על פניה ניגשה אל נעמה. הן צעדו יחד לאולם הספורט. לילך הייתה מאושרת.
במפגשים הבאים ארגנה נעמה פעילויות ספורט שונות וכך יכלה לילך לפרוק את הזעם שהיה אצור בתוכה, בדרך טובה. נעמה התמלאה סיפוק עצום ושמחה שהיא מביאה לידי ביטוי תחום אהוב, שאליו למעשה הוכשרה, חינוך גופני.
היה זה ביומה האחרון של שנת הלימודים. נעמה ישיבה בחדר המורים. לפתע פרצה לחדר מרב, המורה לחשבון, כולה נסערת ועיניה דומעות. "נעמה", קראה, "את לא מאמינה מה קורה בכיתה". נעמה קמה ממקומה ורצה לעבר הכיתה, כשמירב בעקבותיה. כיתה נגלה לילך מחזה מחריד: לילך התהלכה כאחות תזזית. היא זרקה כל חפץ שנקרה בדרכה והכתה כל ילד שראתה. לאחר מאמצים מרובים הצליחו מרב ונעמה לעצור את לילך ולאחוז בה בחזקה.

החל מ-47 אג' להזמנה לחתונה!!
www.keterpress.co.il

עמה העיפה מבט אחרון במראה שעל הקיר ובתנועה חדה סילקה ריס סורר שצנח על לחיה. היא הרימה את תיקה, תלתה אותו על כתפה ויצאה במהירות מחדר המורים. בדרכה לכיתה, נח מבטה בפעם המי יודע כמה על טבעת היהלום החדשה שענדה על אצבעה. "כמה נפלא", חשבה לעצמה, "סוף סוף אני יוצאת ממעגל היוצאות", אך דלת הכיתה, שאל מולה ניצבה, גרמה לה לתחושת מועקה קלה ולצעד על המעבר החד שתיאלץ לעשות בעוד כמה שניות. הדלת הייתה פתוחה למחצה וקולות

הקשר שלך לאבות תפילין חברון

הענק לך ולבנך תפילין מהודרות שנתכתבו בעיר הקודש חברון, סמוך למערת המכפלה. עם 'תפילין חברון', זכות אבות תלווה אתכם בכל תפילה.

תפילין במיטב ההידורים | סופרי סת"ם מומחים | יראי שמיים ותושבי חברון | בתים בגימור איכותי | אפשרות לבחירת הסופר ולהשתתפות בהכנסת הפרשיות לבתים | אחריות מלאה | מחירים נוחים

ניהול מקצועי גרשום שטיינמץ, 17 שנות תוקן ניהול יהושע שני

www.tefillinhebron.com | tefillinhebron@gmail.com | 073-2211116

מצטיינת? החלטת ללמוד הנדסה? מציינת? החלטת ללמוד הנדסה?

אנו בבית הספר הגבוה לטכנולוגיה בירושלים - מכון טל בשיתוף הקרן לעידוד מצוינות

מאמינים בך? ולכן החלטנו להעניק לך מלגת לימודים במגמות הבאות:

25% מלגה משכר הלימוד בהנדסת תעשייה וניהול

90% מלגה משכר הלימוד בפזיקה - הנדסת אלקטרו-אופטיקה

לבעלות פסיכומטרי 620 ומעלה או ממוצע בגרות 102 תוענך בשנים א'-ב'

לבעלות פסיכומטרי 620 ומעלה או ממוצע בגרות 102 תוענך בשנים א'-ד'

יום פתוח, יתקיים אי"ה ביום חמישי, ח' בשבט תשע"א, (13.1.11), בשעה 11:00 במכון טל - רח' בית הדפוס 7, ירושלים

החלה ההרשמה ללימודים במגמות הבאות:

תואר ראשון | תואר בהנדסה B.Sc.

הנדסת אלקטרו-אופטיקה | הנדסת תעשייה וניהול | הנדסת תוכנה

חידוש! אשכול התמחויות בהנדסת אלקטרו-אופטיקה, בתחומים: אופטרוניקה ומחשבים

לימודי תואר שני במנהל עסקים MBA יחלו בספטמבר ב'

בית הספר הגבוה לטכנולוגיה בירושלים - מכון טל | לפרטים נוספים: 1-700-50-32-32